

Hvilke juletraditioner har man i Polen? Hvilken betydning har de for, hvordan polske forbrugere reagerer? Det er nogle af de spørgsmål, det polske analysebureau OBOP har undersøgt gennem en årrække ved at spørge polske forbrugere i december måned om deres planer for den kommende højtid. Det har efterhånden givet en temmelig stor viden om polakkernes forbrugsmønstre i forbindelse med julen generelt og deres forhold til juletræer specielt.

Siden 1994 har OBOP spurgt et repræsentativt antal polakker ud om deres vaner og adfærd i forbindelse med julehøjtiden. En del ved vi allerede i forvejen, men generelt kan det siges, at undersøgelserne bekræfter, at Polen virkelig er et meget interessant marked for juletræer produceret i Danmark. Dels er potentialet stort, dels er udnyttelsen af det samme potentiale indtil videre kun ganske begrænset.

Hvor bliver julen holdt?

Julen er en traditionsrig familiefest i det almindelige polske hjem. Ni ud af ti polakker tilbringer julen sammen med familien og de nærmeste slægtninge. Det gælder, hvad enten man bor sammen til daglig, eller er en fraskilt/delt familie. Under 10 % tilbringer julen alene, på arbejde eller havde endnu ikke besluttet sig for, hvor de skulle være, da de blev spurgt (se tabel 1).

Meget få rejser hjemmefra i julen, og så er det i langt de fleste tilfælde for at være sammen med familien i andre

Tabel 1 Langt de fleste polakker holder jul sammen med familien.

Hvor skal De tilbringe julen?

	1994	1995	1996	1997	1998
Hjemme, sammen med mine nærmeste slægtninge	80 %	78 %	82 %	74 %	76 %
Hos familien, som jeg ikke bor sammen med	13%	14 %	11 %	17 %	16 %
Hjemme, men alene	2 %	2 %	1 %	3 %	2 %
Hjemme, men også med inviterede gæster	1 %	-	4 %	3 %	2 %
På arbejdet	4 %	4 %	1 %	-	1 %
Et andet sted eller en anden måde	-	-	-	1 %	1 %
Det ved jeg endnu ikke	-	2 %	1 %	2 %	2 %

egne af Polen. Det er karakteristisk, at det er folk i de større byområder, der oftest rejser for at holde jul andetsteds, ligesom det også er den mere veluddannede del af befolkningen.

Hvilke traditioner og skikke omfatter julen?

Juleaften er der i de polske familier - ligesom i danske - en lang række traditioner. En af disse er, at der skal være et juletræ i stuen, og det er en af de stærkeste. Hvert år har 98 % af alle adspurgte et juletræ, og de, som ikke har det, er at finde blandt den fattigste del af befolkningen. Sammenholdt med, at

der er omkring 11,6 millioner husstande i Polen, viser det noget om det potentielle marked for en kommerciel juletræshandel.

I tabel 2 er der vist, hvor udbredte en række forskellige juletraditioner er. Det kan nævnes, at gaveuddeling foretages af ca. 90 % af befolkningen, mens en typisk katolsk tradition som midnatsmesse praktiseres af ca. 80 % af de adspurgte. Generelt kan siges, at traditionerne særligt omkring jul betyder meget for polakken. Mere end hver tredje polak gennemfører hvert år en hel række af mange forskellige traditioner som blandt andet juletræ, faste indtil midnat juleaftensdag, eller hø under juledagen. Det sidste sker som et minde om og symbol på, at Jesus blev født i en stable. I nogle familier er denne tradition så

stærk, at der bliver pakket lidt hø ned i kufferten, selv om julefejren går til udlandet.

Hvilket juletræ vælges til juleaften?

Ser man på, hvilket slags træ polakkerne vælger, er der slet ingen tvivl om, at der foreligger et stort stykke arbejde, før markedet for de naturlige træer har en kommerciel betragtelig størrelse (tabel 3). Det er tydeligt, at de kunstige træer allerede for en del år siden fortrængte de ægte som det første valg af juletræ til familien. To tredjedele af befolkningen vælger et kunstigt juletræ til højtiden, og tendensen har endda været stigende gennem de senere år. Forklaringen skal nok findes i det faktum, at træet skal stå meget længe i stuen, og derfor har de traditionelle arter som rødgran og lignende i en vis udstrækning spillet fallit. Samtidig bliver det også opfattet som "finere" at have et kunstigt træ end et naturligt. Dem har det altid været nemt at komme til billigt ude på landet, hvor de nærmest var hver mands eje. Endelig ser det ud til, at der er den misforståelse blandt forbrugerne, at et kunstigt træ er mere "økologisk", fordi man jo så ikke fjerner et levende træ fra naturen.

Kun en fjerdedel af husstandene vælger det naturlige træ, mens resten enten ikke havde besluttet sig endnu eller slet ikke skulle have et juletræ. Overraskende er dem, der vælger de naturlige træer, oftere bosat på landet end i byerne. Endvidere er der en tendens til, at det er de økonomisk dårligere stillede familier, som vælger plastiktræet. Forklaringen skal formentlig søges i, at kunsttræet kan bruges i flere år, og derfor bliver det opfattet som billigere i det lange løb. Arbejdsmænd og husmødre er de forbrugergrupper, der oftest vælger plastiktræet.

De familier, der vælger de naturlige træer, er typisk landmænd (48 %), selvstændige forretningsdrivende (44 %), ledere og specialister (35 %) samt højere uddannede (33 %). Dertil kommer børnefamilierne. Sammenholdt med vores besigtigelser i de polske byer i december måned harmonerer det meget fint med, at salget af de kunstige træer begynder allerede meget tidligt i december, mens pladserne med ægte

Tabel 2 Hvor udbredte er de forskellige juletraditioner i Polen.

Julens skikke	1994	1996	1997	1998
Oblat brydning	99 %	99 %	99 %	99 %
Juletræ i stuen	98 %	98 %	98 %	98 %
Traditionel julemad	97 %	97 %	97 %	98 %
Fastning juleaftensdag	92 %	91 %	90 %	90 %
Gaver	86 %	90 %	89 %	90 %
Deltagelse i midnatssmesse	79 %	81 %	76 %	79 %
Fællessang af julesalmer	77 %	77 %	74 %	72 %
Hø under borddugen	56 %	56 %	52 %	54 %

Tabel 3 Valg af juletræstype.

Juletræsvalget i husholdningerne	1996	1997	1998
Kunstigt juletræ	65 %	64 %	66 %
Naturligt juletræ	30 %	26 %	26 %
Det ved jeg ikke endnu	3 %	5 %	5 %
Jeg skal slet ikke have juletræ	2 %	5 %	3 %

træer først åbner omkring 10 dage før jul. På det tidspunkt er en stor del af markedet allerede dækket af med de kunstige træer.

Hvor stort er julebudgettet?

Undersøgelsen har også set på tendenser i forbindelse udgifterne til julen. Specielt er det med henblik på indkøbet af julegaver undersøgt, om der er en stigning eller et fald i den sum, den enkelte sætter af. Selv om det for juletræernes vedkommende ikke er interessant, hvor meget familierne anvender til gaveindkøb, fortæller det alligevel noget om lysten og evnen til at bruge penge på julen generelt.

Grundlæggende er julen en så stor begivenhed, at

man sparer op til den. Præsenterer man en polak for tanken om at købe julegaverne på udsalget i januar, vil man blive mødt med et venligt smil – for den tanke er helt umulig. Gaverne skal da ligge under træet til jul!

I de første år efter Berlin-murens fald var der i polsk økonomi en meget kraftig vækst, der resulterede i en betydelig udvidelse af forbruget. Denne trend ser i mellemtiden ud til at være normaliseret i slutningen af halvfemserne

Der er dog en svag tendens til, at antallet af forbrugere, der vil afsætte færre penge til gaveindkøb end det foregående år, er faldende, mens flere og flere siger, at de vil

Selv om 98% af polakkerne har juletræ, er det kun hver 4. polske forbruger, der køber et naturligt juletræ.

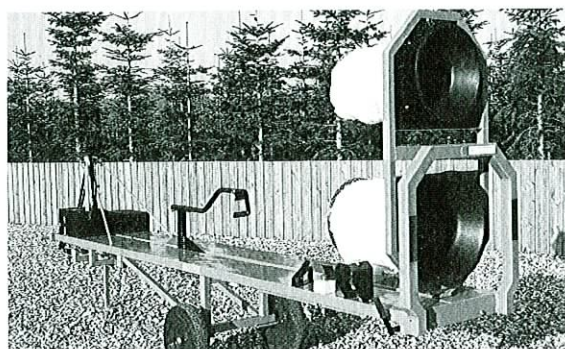

holde det samme niveau (tabel 4). Vigtigst er det dog at holde sig for øje, at antallet af forbrugere, der afsætter et større beløb end året før, er større end dem, der vil bruge færre penge. Det viser, at der stadig er en vækst i det polske samfund, der gør det attraktivt at satse på dette marked – også for juletræerne.

Tabel 4 Udviklingen i forbruget op til jul.

Hvor mange penge afsætter De i år til julegaveindkøb?					
	1994	1995	1996	1997	1998
Flere penge end sidste år	23 %	28 %	23 %	24 %	21 %
Lignende pengesum	48 %	54 %	58 %	56 %	58 %
Færre penge end sidste år	25 %	17 %	17 %	18 %	19 %
Vanskeligt at vurdere	4 %	1 %	2 %	2 %	2 %

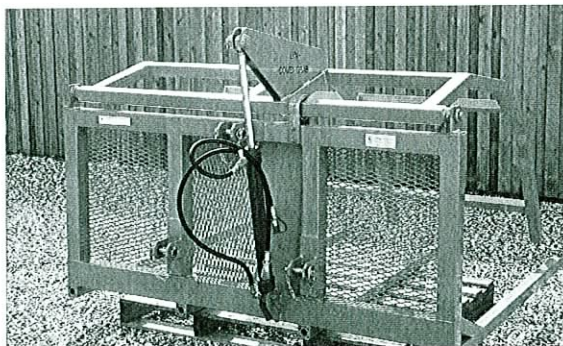

EKSTRAUDSTYR:
45 cm. tragt med konsol
Netkurv
Gribeklo til små træer
Værktøjskasse
Tælleur, Anhængertræk

TEKNISKE DATA:
Længde: 420 cm.
Bredde: 90 cm.
Højde: 200 cm.
Vægt: 300 kg.

Lyn-Netmaskine type 2 T

Lyn-Netmaskinen er en dansk fremstillet maskine, til netning af juletræer. Maskinen er hydraulisk drevet fra traktor, med elstyret betjening, der sikrer en hurtig arbejdsgang. Maskinen er en kombineret lift- og trailermodel, den er udstyret som standard med 25 og 34 cm. svingbare nettrage af plast. De svingbare trage, kan på få sekunder omstilles til anden tragtstørrelse. Lyn-Netmaskinen er meget støjsvag og forsynet med automatisk endestop og trinløs hastighedsregulering. Maskinen leveres som standard med automatisk gribeklo med to størrelse gribere, trækstang samt kniv til overskæring af net. Lyn-Netmaskinen overholder de høje sikkerhedskrav, der stilles til netmaskiner i dag.

LYN-Combi-Grab

Lyn-Combi-Grab er velegnet til mange formål. Udkørsel af juletræer og Pyn-tegrønt samt brænde, oprydning af kulturplads og sammenkørsel af hegnsmateriale med mere. Grabben er udstyret med hydraulisk cylinder, der trykker ca. 1 ton ved sammentrykning.

Juridisk bistand

Landsdækkende juridisk bistand i sager om:

- Fejl og mangler ved kulturbeplantninger, læhegn m.m.
- Udfærdigelse af kontrakter om beplantninger
- Rådgivning om kontrakt- og handelsvilkår

Spørg efter den juridiske specialist indenfor kulturbeplantninger,

Advokat Lars Buurgaard Sørensen

Moderet for Højesteret

Tlf. 98 82 55 44 - Mobil: 24 66 69 50

e-mail: lbs@adv-skaarup.dk

- mere end 10 års erfaring på området!

**ADVOKATFIRMAET
HENRIK SKAARUP**
BRØNDERSLEV

Plovfabrikken BOVLUND A/S
Bovlundbjergvej 20-22, DK-6535 Branderup J
Telefon: +45 74 83 52 33, Fax +45 74 83 53 95